

WARSZTATY JAKO NOWOCZESNA FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ NA PRZYKŁADZIE SYMULACJI KONFERENCJI ROZBROJENIOWEJ

Joanna ANTCZAK

Wojskowa Akademia Techniczna

Zdzisław RAPACKI

*Wiem, że nie mogę nauczyć nikogo niczego.
Mogę jedynie zapewnić warunki,
w których można się nauczyć.
Carl Rogers*

Streszczenie: Obecnie coraz częściej aktywizowanie studentów w procesie nauczania staje się ważnym elementem zajęć dydaktycznych na uczelniach. Student potrzebuje zdobywania nowej wiedzy, umiejętności i kompetencji zarówno na płaszczyźnie teoretycznej jak i praktycznej. Zajęcia w formie warsztatów powinny wpisać się w zawodowo-akademicki i interaktywny model działań dydaktycznych, którego deficyt ciągle jeszcze odczuwany jest w polskim szkolnictwie wyższym. Celem artykułu jest przedstawienie warsztatów jako nowoczesnej formy prowadzenia zajęć. Część praktyczna została przedstawiona na przykładzie symulacji konferencji rozbrojeniowej. Warsztaty zorganizowane były przez polskich delegatów na Konferencję Rozbrojeniową w Genewie w Instytucie Organizacji i Zarządzania Wydziału Cybernetyki w dniach 11 i 18 kwietnia 2016 r.

Słowa kluczowe: metody i formy nauczania, warsztaty.

WSTĘP

Zmiany zachodzące w systemie edukacji są naturalną konsekwencją reakcji na nowe potrzeby w procesie nauczania i uczenia się. Rozwój technologii oraz kierunków kształcenia musi być dostosowany do optymalnego sposobu kształcenia tak, aby w przyszłości zaowocowało to pokoleniem wykształconych i gotowych do pracy młodych ludzi¹.

Uczelnie różnego typu stanęły przed nie lada wyzwaniem. W sytuacji umasowienia studiów wyższych i rosnącego bezrobocia wśród absolwentów szkół wyższych przyszło uczelniom zmierzyć się z wykształceniem młodego człowieka, który będzie w stanie sprostać wymaganiom rynku pracy oraz postępowi technicznemu. Rozwój szkolnictwa wyższego jaki obserwowano w ostatnich latach miał w dużej mierze jedynie charakter ilościowy, w znacznie mniejszym stopniu postawiono na działania, które gwarantowałyby jakościowy rozwój

¹ D. Wodzińska, M. Falkiewicz, *Wykorzystanie gier dydaktycznych jako środka dydaktycznego w nauczaniu projektowania przestrzeni*, [w:] materiały pokonferencyjne *Kompetencje nauczyciela szkoły wyższej jako mistrzostwo pedagogiczne*, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, 4.02.2014, s. 6.

naszych uczelni. W wielu publikacjach porusza się problem kryzysu uniwersytetu, który widoczny jest między innymi w obniżeniu jakości kształcenia oraz w obniżeniu znaczenia dyplomów na rynku pracy. Świat nauki zaczął dostrzegać konieczność reform systemu szkolnictwa wyższego w Polsce. Teoretycy kształcenia podzielają pogląd, że spośród wielorakich czynników mających wpływ na jakość i efektywność nauczania na uczelniach wyższych, najważniejszym jest niewątpliwie nauczyciel akademicki ².

Celem artykułu było przedstawienie warsztatów jako nowoczesnej formy prowadzenia zajęć. Część praktyczna została przedstawiona na przykładzie symulacji konferencji rozbrojeniowej. Warsztaty zorganizowane były przez polskich delegatów na Konferencję Rozbrojeniową w Genewie w Instytucie Organizacji i Zarządzania Wydziału Cybernetyki w dniach 11 i 18 kwietnia 2016 r.

1. Formy/metody prowadzenia zajęć

Podstawą trwałej informacji są metody uczenia się, rozwijane w procesie nauki. Są to odpowiednie interakcje, które czynią naukę bardziej efektywną i przyjemną, a dodatkowo pozwalają na redukcję czasu, bez negatywnego wpływu na efekt końcowy³.

Tabela 1 Metody kształcenia

Metody kształcenia	Formy kształcenia
podające (ex cathedra) – wiedza przekazywana w gotowej postaci wraz z metodami jej przekształcania;	wykład, obserwacja, pogadanka;
poszukujące (problemowe, aktywizujące) – student nabywa wiedzę i umiejętności dzięki własnej aktywności i pracy;	– problemowe: gry dydaktyczne, burza mózgów, obserwacja, dyskusja panelowa, metoda projektowa, studium przypadku; – ekspresji i impresji: drama, metody symulacyjne, improwizacje; – zapis graficzny: drzewo decyzyjne, rybi szkielet, mapa mentalna, śnieżna kula, mapa skojarzeń;

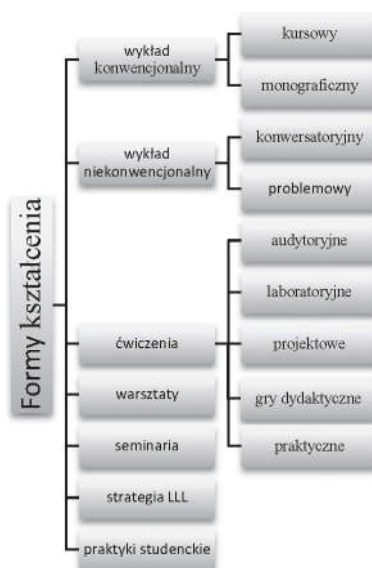
Źródło: opracowanie własne

Definicja metody nauczania sformułowana przez Władysława Zaczyńskiego i powtórzona przez Stanisława Bortnowskiego brzmi: „Metoda nauczania to

² S. Sordon, J. Politowicz, J. Kozłowska, *Kompetencje nauczyciela akademickiego a poziom zadowolenia studenta z procesu nauczania na uczelniach wyższych*, [w:] materiały pokonferencyjne *Kompetencje nauczyciela szkoły wyższej jako mistrzostwo pedagogiczne*, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu 4.02.2014, s. 68.

³ M. Ziaja, P. Hordyniec, *Ocena efektywności metod nauk*, [w:] materiały pokonferencyjne *Kompetencje nauczyciela szkoły wyższej jako mistrzostwo pedagogiczne*, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu 04.02.2014, s. 40

celowo i systematycznie stosowany sposób kierowania pracą uczniów w procesie dydaktycznym, użyty ze świadomością możliwości jego zastosowania, uwzględnia czynności uczenia się ze strony ucznia i kierowania uczeniem przez nauczyciela, podkreśla działanie świadome, planowe i rozumiejące powtarzalność układu czynników⁴.

Schemat 1. Formy kształcenia
Źródło: opracowanie własne

Wymienione formy (schemat 1) i metody (tabela 1) są powszechnie stosowane, niezależnie od statusu, typu uczelni, jak też dziedziny wiedzy i kierunku studiów. Nie zmieniły ich również Krajowe Ramy Kwalifikacji, jedynie przesunęły nieco akcenty z form i metod podających na bardziej praktyczne i aktywizujące. Dokonano również zmiany celów kształcenia na poziomie wyższym, pozornie jednak przyjmując inną od dotychczasowej filozofii kształcenia. Teresa Bauman zwraca uwagę na dwojakie ujęcie celów edukacji na poziomie wyższym: behawiorystyczno – technologiczne lub liberalne⁵ (rysunek 1).

Rysunek 2 ilustruje Piramidę zapamiętywania Dale’a, zgodnie z którą najlepiej zapamiętywana jest wiedza zdobyta w czasie, kiedy jest wykonywana.

⁴ www.kul.pl/files/154/mgr_Bajan/dydaktyka/metodynauczania_def.doc.

⁵ A. Frąckowiak, *Polskie uczelnie w procesie reform. Dokąd zmierza dydaktyka szkoły wyższej?*, „Studia Dydaktyczne” 26/2014, s. 4.

- cele behawiorystyczno – technologiczne**
- studiowanie rozumiane jest jako wypełnianie zadań stawianych studentowi;
 - odpowiedzialny za przebieg i efekt procesu dydaktycznego jest nauczyciel, który ma za zadanie nauczyć studentów obowiązujących w obszarze danego przedmiotu treści i umiejętności posługiwania się nimi, a przy okazji kontrolować przebieg procesu uczenia się.
 - zakłada, iż istnieje społeczne (rynkowe) zapotrzebowanie na określony model absolwenta (produkt) i proces kształcenia jest tak konstruowany, aby stanowił technologiczny ciąg prowadzący do uzyskania jak najlepszej jakości produktu.
- cele liberalne**
- zadanie nauczyciela akademickiego polega na stwarzaniu studentom okazji do uczenia się.;
 - okazje to prezentowane i wskazywane treści, myśli, inspirujące studium do poznawania i samodzielnej nad nimi refleksji;
 - studiowanie jest traktowane jako samodzielny proces dochodzenia do wiedzy, przekonań, na drodze poszukiwania odpowiedzi na stawiane przez nauczyciela bądź samodzielnie pytania;
 - jest rozumiane jako proces nadawania przez uczących się znaczeń poznawanym treściom;

Rys. 1. Cele edukacji na poziomie szkoły wyższej

Źródło: opracowanie własne T. Bauman, *Dydaktyka szkoły wyższej*, [w:] Pilch T. (red.), *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, tom I, Wydawnictwo Akademickie Żak. Warszawa 2003, s. 808-809.

Rys. 2. Piramida zapamiętywania (tzw. Stożek Dale'a)

Źródło: B. Przywara, Aktywizujące metody prowadzenia zajęć, Konferencja, Innowacyjne metody kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie 17-18 listopada 2010

Warsztaty łączą w sobie klasyczny wykład oraz ćwiczenia. Wyrabiają umiejętności świadomego korzystania z wiedzy naukowej w różnych działaniach. Aktywizują

jak najbardziej studentów w podejmowaniu decyzji, pracy w zespole oraz komunikowaniu się między uczestnikami.

2. Studium przypadku - symulacja konferencji rozbrojeniowej

W dniach 11 i 18 kwietnia 2016 r. w Instytucie Organizacji i Zarządzania (IOiZ) Wydziału Cybernetyki odbyły się warsztaty nt. negocjacji dyplomatycznych, zorganizowane przez polskich delegatów na Konferencję Rozbrojeniową w Genewie. Zajęcia poprowadzili: ambasador dr Zdzisław Rapacki (z ramienia Polski przewodniczący Konferencji Rozbrojeniowej w 2006 r.), ambasador Grzegorz Poznański (ekspert ds. rozbrojenia w Misji RP w Genewie) i płk dr inż. Marek Zadrożny (st. doradca wojskowy w Misji RP w Genewie). Celem specjalistycznego kształcenia było zapewnienie doktorantom studiów w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie oraz studentom studiów drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe partycypacyjnego poznania podstawowych form negocjacji międzynarodowych występujących w systemie dyplomacji multilateralnej podczas konferencji międzynarodowych oraz stosowanych na tym forum technik i instrumentów negocjacyjnych.

Tabela 2. Harmonogram warsztatów

Dzień pierwszy 11.04.2016 r.	Dzień drugi 18.04.2016 r.
<p>Procesy i techniki negocjacyjne</p> <p>8.00 - 8.15 Przywitanie gości i uczestników w imieniu Dyrektora IOiZ prof. dr hab. Włodzimierza Miszańskiego, wystąpi dr hab. Bogusław Jagusiak Przedstawienie celów warsztatów oraz sylwetek gości – dr Joanna Antczak</p> <p>8.15 – 8.30 Wprowadzenie - Ambasador dr Zdzisław Rapacki</p> <p>8.30 - 11.00 Negocjacje w dyplomacji wielostronnej – Ambasador dr Zdzisław Rapacki</p> <p>11.00 – 11.15 Przerwa</p> <p>11.15 - 13.00 Konferencja Rozbrojeniowa w Genewie – Ambasador Grzegorz Poznański</p> <p>13.00-14.00 Przerwa na Lunch</p> <p>14.00-15.00 Tryb pracy Konferencji Rozbrojeniowej – płk Waldemar Ratajczak; płk Marek Zadrożny</p> <p>15.00 – 15.30 Przygotowanie do negocjacji wielostronnych (przydzielenie uczestników do państw, omówienie zasad /symulacji/ konferencji)</p>	<p>Negocjacje wielostronne w praktyce „Konferencja rozbrojeniowa”</p> <p>8.00 - 9.00 Spotkanie koordynacyjne ambasadorów Grupy Zachodniej</p> <p>9.00 - 9.30 Spotkanie koordynacyjne delegatów grupy Europy Wschodniej</p> <p>9.30 - 10.00 Spotkanie koordynacyjne Grupy Innych Państw</p> <p>10.00 - 12.00 Otwarcie konferencji</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Przyjęcie agendy konferencji ▪ Prezentacja stanowisk delegacji ▪ Powołanie grupy redakcyjnej <p>12.00-13.00 Przerwa na lunch</p> <p>13.00-14.00 Obrady grupy redakcyjnej</p> <p>14.00-15.00 Wznowienie konferencji</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Przedstawienie wyników pracy grupy redakcyjnej ▪ Dyskusja ▪ Przyjęcie rezolucji <p>15.00 - 15.30 Podsumowanie warsztatów</p>

Źródło: opracowanie własne

W pierwszym dniu uczestników warsztatów zapoznano od strony teoretycznej i praktycznej z procesem i technikami negocjacyjnymi. Aspekty praktyczne warsztatów przedstawiono na przykładzie sesji Konferencji Rozbrojeniowej w Genewie z 2006 r. Doktorantom i studentom przydzielono role państw do reprezentowania ich interesów w drugim dniu warsztatów (tabela 3). Został powołany Zespół Obsługi Konferencji w składzie:

- Iga Leszczyńska (doktorantka),
- Małgorzata Rejman-Karolewska (doktorantka i członek Koła Naukowego Bezpieczeństwo Narodowe),
- Maria Kocan (członek Koła Naukowego Bezpieczeństwo Narodowe).

Studentom zostały przesłane materiały z zajęć oraz założenia scenariusza drugiego dnia warsztatów.

Tabela 3. Państwa-członkowie Konferencji Rozbrojeniowej (w podziale na grupy)

Grupy	Państwa
Grupa Zachodnia (WEOG)	Argentyna, Australia, Austria, Belgia, Kanada, Finlandia, Francja, Niemcy, Węgry, Irlandia, Izrael, Włochy, Japonia, Holandia, Nowa Zelandia, Norwegia, Polska, Republika Korei, Słowacja, Hiszpania, Szwecja, Szwajcaria, Turcja, Wielka Brytania, Stany Zjednoczone Ameryki;
Grupa Wschodnia (EEG)	Białoruś, Bułgaria, Kazachstan, Rumunia, Rosja, Ukraina
Grupa państw niezaangażowanych (G 21)	Algieria, Bangladesz, Brazylia, Kamerun, Chile, Kolumbia, Kuba, Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna, Demokratyczna Republika Konga, Ekwador, Egipt, Etiopia, Indie, Indonezja, Iran, Irak, Kenia, Malezja, Meksyk, Mongolia, Maroko, Mjanma, Nigeria, Pakistan, Peru, Senegal, Republika Południowej Afryki, Sri Lanka, Syria, Tunezja, Wenezuela, Wietnam, Zimbabwe;
Grupa Jednego (G 1)	Chiny;

Źródło: opracowanie własne

Założenia dla celów warsztatów:

1. Cel negocjacji:
 - a) uzgodnienie agendy dotyczącego negocjacji „rozbrojenia nuklearnego”;
 - b) określenie zakresu tych negocjacji.
2. Schemat ćwiczeń:
 - a) negocjacje agendy:
 - określenie punktu w tym programie dot. kwestii rozbrojenia nuklearnego, państwa poszczególnych grup już na tym etapie będą starały się określić zakres/mandat ew. przyszłych negocjacji;
 - b) negocjacje mandatów dla ciał pomocniczych:

- G-21 – proponuje mandat „negocjacje całkowitego rozbrojenia nuklearnego” lub „konwencji o rozbrojeniu nuklearnym”, gdy to jest niemożliwe, zgadza się na negocjacje „traktatu o zakazie materiałów rozszczepialnych” (FMT) obejmującego zniszczenie istniejących składów oraz deklarację o rozpoczęciu negocjacji o rozbrojeniu w jasno określonym czasie np. w ciągu 5, 10 lat;
 - WEOG – proponuje negocjacje „traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych dla celów wojskowych” (FMCT), nie obejmującego istniejących zapasów tych materiałów;
 - EEG – proponuje negocjacje FMCT oraz deliberacje nt. istniejących składów;
 - Chiny – uzależniają zgodę na negocjacje FMCT od powołania komitetów do innych spraw w dziedzinie rozbrojenia (na co nie chce zgodzić się WEOG, a ew. popiera EEG oraz G-21);
3. Stanowiska Grup:
- a) Grupa Zachodnia:
- Dążenie do wyeliminowania określenia „rozbrojenie nuklearne” i zastąpienie go terminem „negocjacje traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych dla celów wojskowych”. Grupa Zachodnia, głównie pod wpływem nuklearnych państw NATO uważa, że negocjacje całkowitego zakazu rozbrojenia nuklearnego są przedwcześnie i chce się skupić na negocjacjach traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych, który ma znaczenie nieproliferacyjne, który nie naruszałby stanu posiadania państw nuklearnych. Państwa tej grupy powołują się na wskazanie Konferencji Przegłądowej Traktatu o nieprolifacji broni jądrowej (NPT), która stwierdziła, że negocjacje FMCT powinny odbywać się w ramach Konferencji Rozbrojeniowej. Państwa nuklearne sprzeciwiają się zakazowi broni nuklearnej, powołując się na postanowienia NPT, przewidującego istnienie państw posiadających broń jądrową.
 - Najbardziej pożądanym byłby mandat negocjacyjny dot. traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych, który jednak nie obejmowałby istniejących składów tych materiałów. Ewentualny mandat dot. rozbrojenia nuklearnego powinien wskazywać na potrzebę negocjacji FMCT, a w ostateczności jeśli miałyby dotyczyć szeroko rozumianego rozbrojenia nuklearnego, powinien mieć charakter jedynie deliberacyjny.
- b) Grupa Wschodnia:
- Generalnie przyjmuje stanowisko pomiędzy Grupą Zachodnią, a Grupą G-21. Wynika to z dominującej w grupie roli państwa nuklearnego

- Rosji, które nie jest gotowe do rozbrojenia nuklearnego przy jednoczesnym, silnym powiązaniu polityczno-gospodarczym większości państw tej grupy z państwami G-21. Generalne poparcie dla idei rozbrojenia nuklearnego, ale także gotowość negocjacji FMCT.
 - Co do mandatów – duża gotowość do konsensusu zbliżonego zarówno do stanowiska Grupy Zachodniej, jak i Grupy G-21.
- c) Grupa państw niezaangażowanych:
- Dąży do przyjęcia jak najszerzego mandatu dot. rozbrojenia nuklearnego, dlatego domaga się powołania już na etapie agendy „negocjacji powszechnego i całkowitego rozbrojenia nuklearnego”. Państwa tej Grupy powołują się na rezolucje ONZ swojego autorstwa, wskazania międzynarodowego prawa humanitarnego oraz opierają się na ogólnej filozofii, że broń nuklearna w rękach kilku państw prowadzi do braku demokracji w stosunkach międzynarodowych.
 - Mandat negocjacyjny powinien przewidywać powołania „komitetu ds. negocjacji całkowitego i powszechnego rozbrojenia nuklearnego we wszystkich jego aspektach” lub „komitetu ds. negocjacji konwencji o zakazie broni jądrowej”. W ostateczności, powołanie komitetu ds. negocjacji traktatu o zakazie materiałów rozszczepialnych (FMT), obejmującego także likwidację istniejących składów tych materiałów, powinien być wsparty przez deklarację o dążeniu – w ramach negocjacji w Konferencji Rozbrojeniowej – do całkowitego rozbrojenia nuklearnego (np. w późniejszym, najlepiej określonym, terminie).
 - Indie, Pakistan, Korea Północna (nieoficjalne państwa nuklearne, które nie są stronami NPT) starają się eliminować wszelkie odniesienia do NPT, a szczególnie takie, które mogłyby narzucić im np. status państwa nie-nuklearnego. Dbają też o to, aby ew. ustalenia dot. rozbrojenia nuklearnego nie były wymierzone przeciwko nim, ale aby miały uniwersalny charakter (obejmowały także P-5). Dodatkowo domagają się uzależnienia rozbrojenia nuklearnego od stworzenia trwałego pokoju światowego, opartego na rezygnacji mocarstw z użycia siły oraz niemieszaniu się w sprawy wewnętrzne państw.
- d) Chiny:
- Uzależniają zgodę na negocjacji FMCT od spełnienia innych warunków, nie związanych z problematyką nuklearną. Jako państwo nuklearne nie gotowe do zgody na negocjacje całkowitego rozbrojenia nuklearnego.
 - Zgoda na mandat negocjacyjny FMCT, pod warunkiem spełnienia innych warunków dla potrzeb ćwiczeń przyjęte określenie: „otwarcie negocjacji lub co najmniej prac w innych dziedzinach

rozbrowienia”. Brak zgody na mandat negocjacyjny dot. rozbrowienia nuklearnego możliwość wyrażenia zgody na mandat deliberacyjny – Chiny starają się przedstawić, jako państwo bliskie państwom rozwijającym się i budujące swoją pozycję wśród tych państw.

W tabeli 4 przedstawiono propozycje agendy i rezolucji dla poszczególnych grup biorących udział w konferencji.

Przewodniczący ma szczególną odpowiedzialność za dążenie do konsensusu ws. postępu prac w Konferencji Rozbrojeniowej, w tym w kwestii przełamania impasu, przyjęcia agendy oraz rozpoczęcia pracy. Tym celom poświęcone są konsultacje Przewodniczącego z państwami oraz grupami państw. W celu usprawnienia procesu konsultacji, może posługiwać się także mechanizmem powołania grupy przyjaciół Przewodniczącego (powinna odpowiadać „zbalansowanej reprezentacji geograficznej, np. 3 przyjaciół z G-21, 2 z WEOG i 1 z EEG), którzy mogą mieć za zadanie uzgodnienie konsensusu w kwestiach szczegółowych np. mandaty komitetów ad hoc lub specjalnych koordynatorów.

Tabela 4. Propozycje agendy i rezolucji poszczególnych grup

Propozycja dotycząca agendy	Propozycja dotycząca rezolucji (mandatu pracy)
GRUPY INNYCH PAŃSTW	
<p><i>Konferencja Rozbrojeniowa przyjmuje agendę w brzmieniu: negocjacje prawnie wiążącego traktatu ws. powszechnego rozbrowienia nuklearnego</i></p> <p>Argumenty za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wszystkie państwa zobowiązały się w Traktacie o nieprolifracji broni jądrowej (NPT) do dążenia do rozbrowienia nuklearnego (z tej interpretacji wyłamują się jednak państwa G-21, nie będące stronami NPT – Indie, Pakistan oraz Korea Północna); - Karta Narodów Zjednoczonych przewiduje, że wszystkie państwa będą dążyć do rozbrowienia nuklearnego. <p>W przypadku braku zgody na powyższe, G-21 może zgłosić, aby punkt agendy brzmiał: „Konferencja Rozbrojeniowa przyjmuje agendę w brzmieniu: - rozbrowienie nuklearne.”</p> <p>Argumenty za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest to zgodne z tradycyjną agendą KR i „dekalogiem” I Specjalnej Sesji ZO ws. rozbrowienia. 	<p><i>Konferencja Rozbrojeniowa decyduje o utworzeniu Komitetu ds. negocjacji prawnie wiążącego traktatu ws. powszechnego rozbrowienia nuklearnego</i></p> <p><i>lub</i></p> <p><i>„Konferencja Rozbrojeniowa decyduje o utworzeniu Komitetu ds. debaty dot. prawnie wiążącego traktatu ws. powszechnego rozbrowienia nuklearnego”</i></p> <p>W przypadku propozycji dot. negocjacji Traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych (FMCT – propozycja Grupy Państw Zachodnich), G-21 może rozważyć następujący zapis:</p> <p><i>„Konferencja Rozbrojeniowa decyduje o utworzeniu Komitetu ds. negocjacji prawnie wiążącego traktatu o zakazie i zniszczeniu materiałów rozszczepialnych de celów wojskowych (FMT), jako pierwszego kroku do negocjacji rozbrowienia nuklearnego, którego negocjacje rozpoczną się niezwłocznie po zakończeniu negocjacji FMT.”</i></p>

GRUPA PAŃSTW ZACHODNICH	
<p>„Konferencja Rozbrojeniowa przyjmuje agendę w brzmieniu: - zakaz produkcji materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych” (Austria, Kanada, Japonia, Nowa Zelandia i Szwecja godzą się na powyższą propozycję WEOG, argumentują jednak, że celem powinno być „rozbrojenie nuklearne” – w debacie w KR wspierają państwa G-21). W przypadku znaczącego oporu G-21, WEOG może zgodzić się na zapis agendy: „Konferencja Rozbrojeniowa przyjmuje agendę w brzmieniu: - rozbrojenie nuklearne.” (bez określania mandatu, jego charakteru)</p>	<p>„Konferencja Rozbrojeniowa decyduje o utworzeniu Komitetu ds. negocjacji prawnie wiążącego traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych (FMCT)” ew. z dodaniem: „jako ważnego kroku wiodącego do rozbrojenia nuklearnego.” Jako słabsze propozycje, WEOG może rozważyć: - powołanie komitetu z mandatem deliberacyjnym, a nie negocjacyjnym; - powołanie grupy roboczej/ekspertów ds. przyszłego traktatu FMCT; - powołanie specjalnego koordynatora ds. FMCT</p>
GRUPA PAŃSTW WSCHODNICH	
<p>„Konferencja Rozbrojeniowa przyjmuje agendę w brzmieniu: - rozbrojenie nuklearne, w tym zakaz [produkcji – do negocjacji] materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych; - inne kwestie dot. rozbrojenia, w tym zapobieganie wyścigowi zbrojeń w przestrzeni kosmicznej (PAROS).”</p>	<p>„Konferencja Rozbrojeniowa decyduje o: - powołaniu komitetu ad hoc [zakres mandatu – negocjacyjny czy deliberacyjny – do negocjacji] ds. rozbrojenia nuklearnego [ew. rozszerzone o: w tym ds. negocjacji traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych] - powołaniu komitetu ad hoc [zakres mandatu – negocjacyjny czy deliberacyjny – do negocjacji] ds. zapobiegania wyścigowi zbrojeń w przestrzeni kosmicznej (PAROS).”</p>
CHINY	
<p>„Konferencja Rozbrojeniowa przyjmuje agendę w brzmieniu: - rozbrojenie nuklearne, w tym zakaz produkcji materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych; - zapobieganie wyścigowi zbrojeń w przestrzeni kosmicznej (PAROS).”</p>	<p>„Konferencja Rozbrojeniowa decyduje o: - powołaniu komitetu ad hoc ds. negocjacji traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych (FMCT); - powołaniu komitetu ad hoc ds. negocjacji traktatu ws. zapobiegania wyścigowi zbrojeń w przestrzeni kosmicznej (PAROS).”</p>

Źródło: opracowanie własne

Przewodniczący, stojąc na gruncie Zasad Proceduralnych, będzie starał się doprowadzić do przyjęcia agendy w ogólnym kształcie, bez przesądzania charakteru

prac ew. ciał pomocniczych, które powinny być powoływane osobnymi decyzjami KR. W tabeli 5 przedstawiono propozycje agendy i rezolucji Przewodniczącego.

Tabela 5. Propozycje agendy i rezolucji Przewodniczącego

Propozycja dotycząca agendy	Propozycja dotycząca rezolucji (mandatu pracy)
<p>„Konferencja Rozbrojeniowa przyjmuje agendę w brzmieniu:</p> <p>wariant A (stosunkowo najszerszy):</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbrojenie nuklearne, - traktat dot. materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych [bez przesądzania czy obejmuje całkowity zakaz, czy jedynie zakaz produkcji, co – zdaniem Przewodniczącego powinno być przedmiotem negocjacji], - inne kwestie rozbrojeniowe, w tym zapobieganie wyścigowi zbrojeń w przestrzeni kosmicznej (PAROS). <p>wariant B (stosunkowo najwęższy, ale starający się objąć priorytety wszystkich/ większości):</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbrojenie nuklearne, w tym kwestia materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych; - inne kwestie rozbrojeniowe, w tym zapobieganie wyścigowi zbrojeń w przestrzeni kosmicznej (PAROS).” 	<p>Wariant A (najdalej idący):</p> <p>„Konferencja Rozbrojeniowa decyduje o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powołaniu Komitetu ad Hoc ws. negocjacji traktatu dot. rozbrojenia nuklearnego; - powołaniu Komitetu ad Hoc ws. negocjacji traktatu ws. materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych; - powołaniu Komitetu Ad Hoc ws. negocjacji traktatu ws. zapobiegania wyścigowi zbrojeń w przestrzeni kosmicznej; - powołaniu Specjalnego Koordynatora, mającego za zadanie zbadanie aktualności agendy KR oraz możliwości negocjacji innych kwestii, niż objęte pracami w ramach powołanych Komitetów Ad Hoc.” <p>Wariant B (najskromniejszy)</p> <p>„Konferencja Rozbrojeniowa decyduje o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powołaniu Komitetu Ad Hoc ws. debaty nad kwestią rozbrojenia nuklearnego, w tym zbadaniem możliwości rozpoczęcia negocjacji nad traktatem ws. materiałów rozszczepialnych do celów wojskowych; - powołaniu Specjalnego Koordynatora ws. zbadania możliwości rozpoczęcia negocjacji nad innymi kwestiami w dziedzinie rozbrojenia, w tym dot. zapobiegania wyścigowi zbrojeń w przestrzeni kosmicznej.”

Źródło: opracowanie własne

W drugim dniu ci sami uczestnicy brali udział w symulacji jednego z posiedzeń plenarnych Konferencji Rozbrojeniowej, zajmującego się „rozbrojeniem nuklearnym”. Według przypisanych wcześniej ról, posiedzeniu przewodniczył przedstawiciel Nowej Zelandii a największą aktywność wykazali reprezentanci: Stanów Zjednoczonych, Pakistanu i Chin.

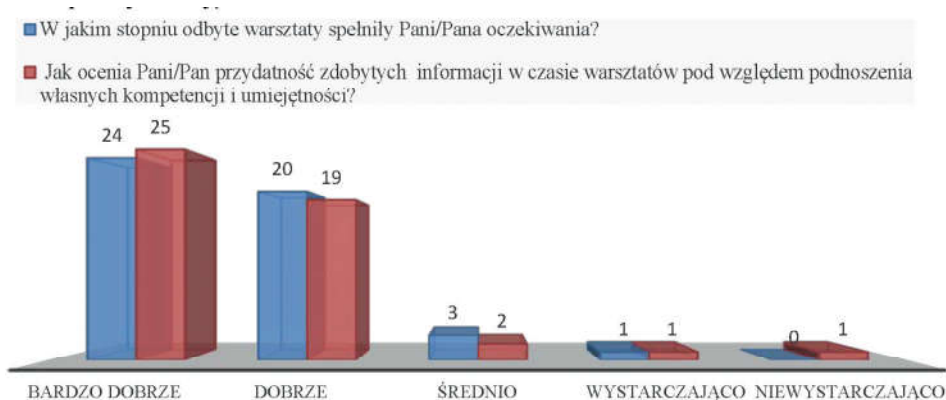
Po zakończeniu warsztatów uczestników zobowiązano do wyrażenia anonimowych opinii nt. tematyki, form i metod dydaktycznych i przeprowadzenia zajęć. Analiza zgłoszonych ocen i uwag wykazała wyjątkową trafność doboru tematu warsztatów. Ponadto, uczestnicy podkreślili wysoką jakość zajęć, zagwarantowaną dzięki posiadaniu wysokich kompetencji specjalistycznych przez prowadzących.

Miłym akcentem było wręczenie uczestnikom warsztatów okolicznościowych certyfikatów, poświadczających udział.

3. Badania ankietowe

Badania ankietowe zostały przeprowadzone w drugim dniu warsztatów. Do przeprowadzenia sondażu wykorzystano technikę ankiet, które pozwalają uporządkować i czytelnie zaprezentować uzyskane wyniki. W badaniu uczestniczyło 60 osób, wypełnione ankiety oddało 48 w tym 23 kobiet i 25 mężczyzn. 41 osób ankietowanych była w wieku do 26 lat. 47 osób odpowiedziało, że ich zdaniem zajęcia w formie warsztatów mogą stanowić alternatywę dla wykładów i ćwiczeń.

Wykres 1. Odpowiedzi na pytania: W jakim stopniu odbyte warsztaty spełniły Pani/Pana oczekiwania oraz jak ocenia Pani/Pan przydatność zdobytych informacji w czasie warsztatów pod względem podnoszenia własnych kompetencji i umiejętności?

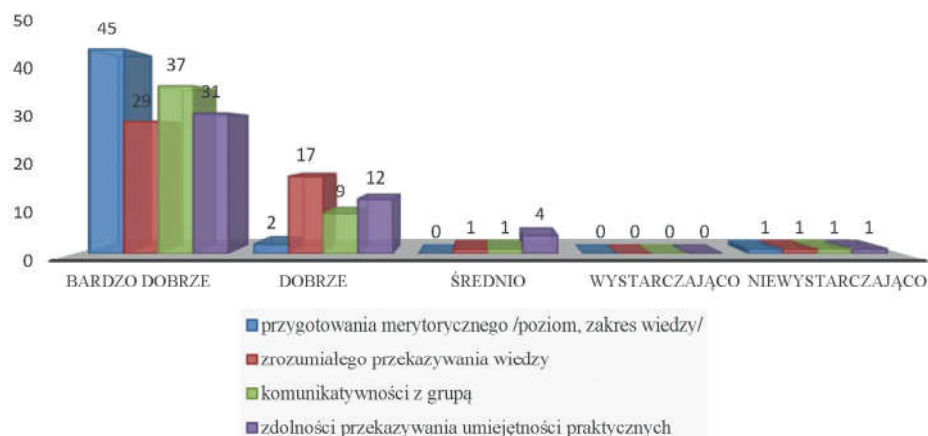
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Na pytanie w jakim stopniu odbyte warsztaty spełniły oczekiwania uczestników 50 % odpowiedziało że bardzo dobrze, 42% dobrze.

Na pytanie jak oceniają ankietaowani przydatność zdobytych informacji w czasie warsztatów pod względem podnoszenia własnych kompetencji i umiejętności 52% odpowiedziało, że bardzo dobrze, 40% dobrze.

Na pytanie jak oceniają ankietaowani prowadzących warsztaty pod względem przygotowania merytorycznego 94 % oceniło bardzo dobrze. Jeśli chodzi o zrozumiałość przekazywania wiedzy 60 % odpowiedziało bardzo dobrze a 35 % dobrze. W zakresie komunikatywności grupy i zdolności przekazywania umiejętności praktycznych oceniono odpowiednio 77% i 65 % bardzo dobrze a 19 % i 25 % dobrze.

Wykres 2. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani, prowadzących warsztaty?

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

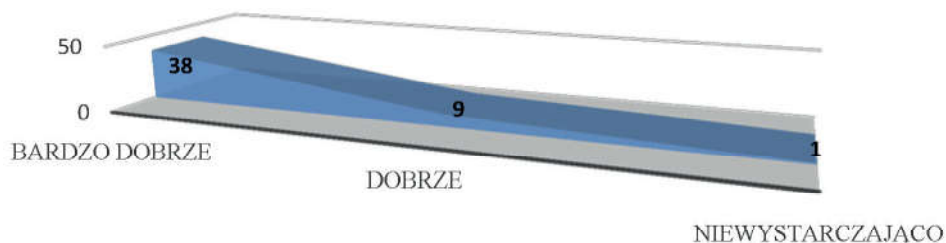
Wykres 3. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani warsztaty pod względem organizacyjnym?

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Na pytanie jak oceniają uczestnicy warsztaty pod względem wybranej tematyki 60% oceniło bardzo dobrze a 29% dobrze. W zakresie miejsca i czasu realizacji zajęć odpowiedzi kształtowały się odpowiednio 52% i 33% bardzo dobrze, 35% i 44% dobrze oraz 10% i 17% średnio. Jeśli chodzi o wyposażenie techniczne warsztatów: 27% bardzo dobrze, 46% dobrze, 15% wystarczająco. Co do otrzymanych materiałów ocena kształtowała się następująco 46% bardzo dobrze, 31% dobrze, 19% średnio.

Wykres 4. Odpowiedzi na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani ogólną atmosferę odbytych warsztatów?

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Na pytanie jak oceniają uczestnicy ogólną atmosferę warsztatów 79% odpowiedziało bardzo dobrze a 18 % - dobrze.

Uczestnicy warsztatów w pytaniu otwartym o opinię wykładowców prowadzących warsztaty, podkreślali Ich umiejętności przekazywania posiadanej wiedzy, charyzmę, komunikatywność.

Uczestnicy warsztatów poproszeni byli o wskazanie obszarów tematycznych jakie według nich powinny być uwzględnione w kolejnych warsztatach, o to niektóre z nich:

1. Kryzys migracyjny a terroryzm międzynarodowy.
2. Przemoc zorganizowana w Polsce i sposoby jej zwalczania.
3. Konflikt na Ukrainie.
4. Świat kontra ISIS.
5. Konflikt na Bliskim Wschodzie.
6. Aktualne zagrożenia bezpieczeństwa Polski.
7. Zarządzanie kryzysowe w czasie rzeczywistym.
8. Metody i zasady kontrwywiadu.
9. Transgraniczna współpraca w zakresie bezpieczeństwa z sąsiadami Polski.
10. Przeciwdziałanie terroryzmowi.
11. Zagrożenia ekologiczne związane z zatopionymi BMR w wodach światowych.
12. Bezpieczeństwo Polski w aspekcie zagrożeń terrorystycznych.
13. Problem migracji we współczesnym świecie.
14. Nielegalny handel bronią.
15. Czarny i czerwony rynek, handel ludźmi i narządami wewnętrznymi człowieka.
16. Finansowanie terroryzmu.
17. Obrona terytorialna i MNS w ramach NATO.
18. Wywiad biały i sposoby jego działania.
19. Dobry dyplomata (jak się zachowuje, czym się powinien cechować w praktyce).

Wnioski

Zajęcia w formie specjalistycznych warsztatów jak najbardziej spełniają oczekiwania studentów. Połączenie teoretycznych aspektów z praktycznymi na jednej formie zajęć jest pozytywnie odbierana przez studentów.

Podczas przeprowadzonych warsztatów studenci poznali podstawowe metody i narzędzia protokołu w stosunkach wielostronnych. Warsztaty miały także wpływ na rozwój kompetencji studenta w zakresie świadomego korzystania z środków komunikacji werbalnej oraz pozawerbalnej. Główny nacisk został położony na przygotowanie studentów od strony praktycznej do prowadzenia negocjacji i mediacji w dyplomacji międzynarodowej.

Po zakończeniu warsztatów student powinien:

- 1) W zakresie wiedzy: student będzie znać podstawę skutecznych technik negocjacji, prawidłowo określi proces negocjacji, rozumie przyczyny powstawania sytuacji konfliktowych i zarazem zna różne metody rozwiązywania konfliktu, rozróżnia style i metody działań dyplomatycznych, identyfikuje oraz ocenia skuteczność werbalnych i niewerbalnych zachowań uczestników negocjacji.
- 2) W zakresie umiejętności: student potrafi zastosować zdobytą wiedzę o metodach oraz technikach negocjacji w ćwiczeniach praktycznych, potrafi wybierać typy zachowań w zależności od sytuacji, projektuje proces negocjacji i zarazem implementuje właściwą strategię negocjacyjną w zależności od typu partnera, na bieżąco potrafi reagować oraz korygować błędy popełniane w trakcie negocjacji, potrafi interpretować decyzje w zakresie stosunków narodowych i międzynarodowych, umie łączyć zdarzenia dyplomatyczne z wydarzeniami na świecie.
- 3) W zakresie kompetencji społecznych: student wykazuje kreatywność w prezentowaniu swojego stanowiska w dyskusji, potrafi współpracować w zespole, przyjmując różne role; jest świadom potrzeby ciągłego doskonalenia swoich umiejętności negocjacyjnych.

Taka forma zajęć wspiera kompetencje zawodowe, interpersonalne, analityczne oraz w zakresie przedsiębiorczości studentów. Mottem nauczyciela akademickiego, w odpowiedzi na pytanie „jak uczyć?”, może być powiedzenie słynnego filozofa Konfucjusza: *Słyszę i zapominam, Widzę i pamiętam, Robię i rozumiem*⁶.

BIBLIOGRAFIA

- [1] BAUMAN T., *Dydaktyka szkoły wyższej*, [w:] T. Pilch (red.), *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, tom I, Wydawnictwo Akademickie Żak. Warszawa 2003.

⁶ M. Jaroszewska, D. Ekiert-Oldroyd (red.), *Aktywne metody nauczania w szkole wyższej*, Wydawnictwo Nakom, Poznań 2002, s. 17.

- [2] FRĄCKOWIAK A., *Polskie uczelnie w procesie reform. Dokąd zmierza dydaktyka szkoły wyższej?*, „Studia Dydaktyczne” 26/2014.
- [3] JAROSZEWSKA M., EKIERT-OLDROYD D. (red.), *Aktywne metody nauczania w szkole wyższej*, Wydawnictwo Nakom, Poznań 2002.
- [4] PRZYWARA B., *Aktywizujące metody prowadzenia zajęć, Konferencja, Innowacyjne metody kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży*, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie 17-18 listopada 2010.
- [5] SORDON S., POLITOWICZ J., KOZŁOWSKA J., *Kompetencje nauczyciela akademickiego a poziom zadowolenia studenta z procesu nauczania na uczelniach wyższych*, [w:] materiały pokonferencyjne *Kompetencje nauczyciela szkoły wyższej jako mistrzostwo pedagogiczne*, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, 4.02.2014.
- [6] WODZIŃSKA D., FALKIEWICZ M., *Wykorzystanie gier dydaktycznych jako środka dydaktycznego w nauczaniu projektowania przestrzeni*, [w:] materiały pokonferencyjne *Kompetencje nauczyciela szkoły wyższej jako mistrzostwo pedagogiczne*, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, 4.02.2014.
- [7] www.kul.pl/files/154/mgr_Bajan/dydaktyka/metodynauczania_def.doc [30.05.2016 r.]
- [8] ZIAJA M., HORDYNIEC P., *Ocena efektywności metod nauk*, [w:] materiały pokonferencyjne *Kompetencje nauczyciela szkoły wyższej jako mistrzostwo pedagogiczne*, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, 4.02.2014.

WORKSHOPS AS A MODERN FORM OF TEACHING – A CASE OF THE SIMULATED DISARMAMENT CONFERENCE

Summary: Motivating students to participate more actively in the classes is becoming an important element of the teaching process at universities nowadays. Students should acquire new knowledge, capabilities as well as competence both in theoretical and practical terms. Classes, organized in the form of workshops fit perfectly well into the model of the inter-active, professional and academic teaching process which is still in deficit in the Polish higher education. The aim of the article is to introduce workshops as a modern form of conducting teaching activities. The practical part has been presented on the basis of a simulated disarmament conference. The workshop has been organized in the Institute of Organization and Management of the Faculty of Cybernetics on April 11 and 18, 2016 by the Polish delegates to the Geneva Disarmament Conference.

Keywords: methods and forms of teaching, workshops.